

Januar 2022

MODERATERNE

AXCEFUTURES VURDERING AF LARS LØKKES ERHVERVSPOLITIK

Notat udarbejdet af
cheføkonom Jens Hjarsbech

AXCELFUTURE
ERHVERVSLIVETS TÆNKETANK

NI UDMELDINGER FRA LARS LØKKE OG AXSELFUTURES VURDERING AF FORSLAGENE

Tidligere statsminister og nu politisk leder af det nystiftede parti Moderaterne, Lars Løkke Rasmussen, offentliggjorde for nylig en række politiske forslag, der for de fleste vedkommende har erhvervspolitiske konsekvenser. Forslagene er mere eller mindre konkrete og vil blive diskuteret og konkretiseret i partiet frem mod fremlæggelsen af et egentligt partiprogram på Grundlovsdag 2022.

Der er flere politikområder som fx kulturpolitik, udenrigs-/EU-politik, forsvarspolitik mv., der fortsat mangler udspil på fra Moderaterne. Det må derfor forventes, at der kommer yderligere udspil den kommende tid.

Vi opsummerer her de ni forslag og kommer med vores vurderinger af de erhvervmæssige konsekvenser heraf. [De ni forslag er¹](#):

1. FORVALTNINGSREFORM	2. SUNDHEDSREFORM	3. BORGERPLIGT
4. SU-REFORM	5. SKATTEREFORM	6. VÆRDIGHEDSYDELSE
7. GRØN KONSEKVENS	8. ARBEJDSMARKEDS-PENSIONER+	9. ET ÅBENT ARBEJDSMARKED

Forslagene skal være med til at løse disse udfordringer, som remses op af Moderaterne:

- For mange unge opbygger ikke faglige færdigheder og personlig robusthed til få fodfæste på arbejdsmarkedet.
- For mange idéer og initiativer bliver ikke omsat til arbejdspladser og velstand, fordi vi mangler kvalificeret arbejdskraft og taber i konkurrence til andre lande med mere attraktive investeringsvilkår.
- For mange ældre medborgere får ikke en værdig pleje og omsorg.
- For mange mennesker lever på kanten af samfundet uden at være en aktiv del af fællesskabet.
- For mange med anden etnisk baggrund end dansk er ikke fuldt deltagende i arbejds- og samfundslivet.
- Og vores sundhedsvæsen – som ellers har leveret f.eks. langt bedre kræftbehandling over de sidste snart mange år – er under voldsomt pres. Ikke bare fra Covid-19-pandemien, men fra demografi, livstilssygdomme og uattraktive arbejdsvilkår.

Vi ser her nærmere på de mulige effekter af forslagene. Vi udelader dog nærmere omtale af forslag 1 og 2 om en forvaltningsreform og en sundhedsreform, da det ikke vurderes at have erhvervmæssige konsekvenser. Kort fortalt handler forvaltningsreformen om organiseringen af de nære velfærdsydelser som daginstitutioner, plejehjem og skoler med mere frihed og ansvar i de enkelte institutioner. Sundhedsreformen handler om nedlæggelse af regionerne og samle det under en hat og samtidig skabe mere lokale "sundhedsklynger".

---

¹ [HVAD ER MODERATERNES FORSLAG - Moderaterne](#)

---

3. BORGERPLIGT

Moderaterne vil styrke medborgerskab, dannelse og sammenhængskraft gennem en ny 'borgerpligt' for alle unge. Borgerpligten bygger på principperne fra værnepligten, men kan aftjenes i hele samfundet.

Forslaget vil ifølge Moderaterne betyde, at

- Alle unge, uanset køn, bruger et halvt år på at arbejde for fællesskabet og fremtidens Danmark.
- 'Forsvarets Dag' erstattes af et 'Borgerpligtsmøde'. Her får de unge mulighed for at foretage prioriterede ønsker for, hvor de ønsker at aftjene borgerpligten.
- Borgerpligten kan aftjenes hos bl.a. velfærdssamfundets institutioner, på uddannelsessteder, i forsvaret, indenfor kulturlivet, i arbejdet med bæredygtig naturbeskyttelse eller i civilsamfundsinstitutioner.

Forslaget begrundes med: "Vi lever i større og større grad vores liv sammen med mennesker, der ligner os selv samtidig med, at der bliver større og større diversitet i befolkningen. Medborgerskab kræver dannelse – og kræver, at man har mødt samfundets mange facetter. Tiden hvor unge mennesker fra Vollsmose eller Varde møder deres jævnaldrende fra Vedbæk og Viborg – på tværs af sociale skel – når de skulle "i kongens klæder", er ikke mere. Der er brug for at gøre noget nyt og anderledes for at sikre, at fremtidens generationer får de værdier, der holder vores fællesskab oppe, ind under huden."

Axcelfutures vurdering

Den umiddelbare konsekvens af forslaget er et lavere arbejdsudbud på det normale arbejdsmarked. Det vil desuden udskyde tidspunktet for mange unges studiestart med seks måneder, og dermed også udskyde deres indtræden på arbejdsmarkedet som nyuddannet med seks måneder. Cepos vurderer en effekt på arbejdsudbuddet på ca. 20.000 personer.

Det vil også være en stor administrativ byrde for fx kommunerne at finde "borgerpligtsopgaver" til alle, og dertil kommer sandsynligvis udgiften til et halvt års "borgerløn". Den samlede omkostning kan nemt komme op i et par mia. kr. om året eller mere.

Samtidig kan det presse personer på kanten af arbejdsmarkedet væk fra jobs, da det i mange tilfælde vil være helt lavpraktiske opgaver, der skal udføres. Dette udføres i dag ofte af de personer, der har de laveste kompetencer og arbejdsevne.

Det er desuden uklart, hvordan seks måneders borgerpligt i den lokale børnehave er bedre til at sikre, at man mødes på tværs af skel, end et sabbatårsjob i den lokale Netto eller i selvsamme børnehave.

Omvendt kan det have en positiv effekt på integrationen af indvandrere og efterkommere, der kan stifte bekendtskaber uden for deres sædvanlige netværk.

---

4. SU-REFORM

Moderaterne vil flytte fordelingen mellem stipendier og lån på de længerevarende uddannelser. Desuden vil de indføre et 'uddannelsesfradrag' for færdiguddannede, så den øgede låneandel dermed ikke påvirker den enkeltes realøkonomi. Betaler man skat i Danmark efter endt uddannelse, stilles man derfor stort set som nu.

Forslaget vil ifølge Moderaterne betyde, at

- Udenlandske studerende får en tilskyndelse til at blive i Danmark efter endt uddannelse for at få 'hjælp' til tilbagebetaling af SU-lånet.
- Vi undgår at neddimensionere engelsksprogede uddannelses tilbud, men kan tværtimod tiltrække flere talentfulde unge fra andre lande.
- Danske unge får en tilskyndelse til at komme hurtigt i arbejde efter endt uddannelse for at få fuld glæde af det nye uddannelsesfradrag.

Forslaget begrundes med: "Fremtiden tilhører dem, der kan tiltrække de klogeste hjerner – og det er tilsvarende godt, at danske unge får udviklet deres fremmedsproglige kompetencer. I stedet for at lukke os om os selv skal vi derfor modernisere vores SU-system, så det både sikrer social mobilitet og er internationalt robust."

Axcelfutures vurdering

Forslaget ligger tæt op ad Axcelfutures eget SU-forslag fra 2016 om at omlægge SU'en på kandidatdelen til et lån: <https://axcelfuture.dk/s/01kompendium-om-bedre-uddannelser-til-gavn-for-danmarks-velstand-og-velfrd-5xxw.pdf>. Besparelsen blev dengang foreslået tilbageført til uddannelserne for at øge kvaliteten.

Moderaternes forslag skal også tage brodden ud af debatten om, at udenlandske studerende er en udgift, fordi de modtager SU. Den er årsagen til, at der fra politisk hold er dikteret nedskæringer i antallet af engelsksprogede uddannelser. Den debat er i forvejen forfejlet, da udenlandske studerende er nettobidragsydere til både statskassen og økonomien generelt. Kan Moderaternes forslag vende denne debat, så der igen kan oprettes flere engelsksprogede uddannelser, vil det være til gavn for dansk økonomi. Både ift. øget arbejdsudbud og ift. kompetenceniveauet på arbejdsmarkedet.

Det kan også have en positiv effekt på dimittendledigheden, da man ifølge forslaget kun får fuld gavn af uddannelsesfradraget, hvis man kommer hurtigt i arbejde efter endt uddannelse. Det kan også føre til en øget søgning mod uddannelser med bedre beskæftigelsesmuligheder.

---

5. SKATTEREFORM

Moderaterne vil mangedoble jobfradraget, sænke skatten på aktier, iværksætteri og investeringer til et internationalt konkurrencedygtigt niveau, øge grænsen for hvornår der betales topskat på 15% ved at indføre en ny mellemskat på 10% og sætte topskattegrænsen markant op og indføre en 'top-top-skat'. Skattereformen skal samtænkes med en CO2-afgift, der fremmer den grønne omstilling af dansk erhvervsliv og samfundet.

Forslaget vil ifølge Moderaterne betyde, at

- Gevinsten ved at arbejde øges – også for lavindkomstgrupperne.
- Vi kan fastholde og tiltrække flere nye virksomheder, fordi det bliver mere attraktivt at investere aktivt i Danmark.
- Danmark får et langt mere konkurrencedygtigt skattesystem uden at gå på kompromis med ambitionen om, at de stærkeste skuldre skal bære de største byrder.

Forslaget begrundes med: "Vi har OECD's højeste skattetryk og er et af de mest lige samfund i verden. [Moderaterne vil] lave et moderne skattesystem, der på en og samme tid fastholder ambitionen om fairness og gør os fuldt konkurrencedygtige i forhold til de lande, vi konkurrerer med om investeringer, arbejdspladser og arbejdskraft."

Axcelfutures vurdering

Det er positivt, at Moderaterne vil sænke erhvervsskatterne til "et internationalt konkurrencedygtigt niveau". Det kan være med til at drive investeringer, produktivitet og dermed velstand opad i Danmark.

Det er dog svært at se fornuften i at skabe et endnu mere kompliceret personskattesystem. Reformen vil introducere to nye progressionsled: mellemskatten og den nye "top-top-skat". Der er ikke sat indkomstgrænser på disse progressionsled. Man kan forestille sig, at den nye mellemskat skal ligge på den nuværende topskattegrænse, og topskattegrænsen så øges markant. "top-top-skatten" minder om Socialdemokratiets "millionærskat", men det er uklart, hvor mange millioner, man skal tjene for at nå denne skat.

Umiddelbart vil personskattereformen øge arbejdsudbuddet, da højere beskæftigelsesfradrag gør det mere attraktivt at deltage på arbejdsmarkedet, mens en markant øget topskattegrænse vil sænke den øverste marginalskat for de fleste topskatteydere.

Det virker omvendt som et ret provenukrævende forslag, særligt da øget beskæftigelsesfradrag jo også gælder alle i arbejde, uden at det påvirker arbejdsudbuddet for disse.

Forslaget om en "top-top-skat" er naturligvis udelukkende for at tage brodden ud af fordelingsdiskussionen, men vil sandsynligvis have meget begrænset provenueffekt.

---

6. VÆRDIGHEDSYDELSE

Moderaterne vil indføre en ny værdighedsydelse. Har man i årevis hængt fast i bistandssystemet, skal man have mulighed for at vælge en (lavere) værdighedsydelse, hvor man kommer fri af alle systemkravene. Folk på 'værdighedsydelse' skal have mulighed for at arbejde for en lavere indslusningsløn uden modregning i ydelsen, så de får en chance for at få greb om egen tilværelse og med tiden kæmpe sig ind på det almindelige arbejdsmarked.

Forslaget vil ifølge Moderaterne betyde, at personer, der reelt er opgivet af systemet, får en mulighed for et værdigt liv på egne præmisser, hvor de legalt kan forbedre deres egen livssituation ved en løsere tilknytning til arbejdsmarkedet.

Forslaget begrundes med: "Det er en pragmatisk og respektfuld måde at forholde sig, at der altid vil være nogle, der på en eller anden måde ikke 'passer ind'. En mulighed for også at give dem tryghed og et afsæt til at kunne gøre den forskel på arbejdsmarkedet, som de har mulighed for – måske en ansøre til, over tid, at finde tilbage og blive en fuld deltager i arbejdsfællesskabet."

Axcelfutures vurdering

Forslaget vurderes ikke at betyde det store for arbejdsudbuddet, *hvis* det kan afgrænses til personer, der alligevel ikke har udsigt til at kunne deltage på arbejdsmarkedet. Det kan endda tænkes at frigøre ressourcer i det offentlige, og dermed de facto øge det "effektive" arbejdsudbud.

Kunsten er dog at designe et system, hvor antallet af deltagere ikke bliver højere end tiltænkt (som man fx så det med efterlønnen). Det kræver, at det designes rigtigt fra begyndelsen, og at politikerne kan disciplineres til ikke at udvide kriterierne for at overgå til ydelsen.

---

7. GRØN KONSEKVENNS

Moderaterne vil:

- Reservere dele af det økonomiske råderum til at understøtte den grønne omstilling.
- Få en ekspertgruppe til at udvikle en model til belysning af Danmarks reelle, internationale klimaaftryk: Hvor meget bidrager vi til at nedbringe det, når vi eksporterer grønne teknologiløsninger til andre lande? Hvor meget bidrager vi til at øge det, når vi importerer 'sorte' varer, komponenter og teknologi.
- Indføre et obligatorisk CO2-mærke til at hjælpe forbrugere til at handle på et oplyst grundlag. Ved brug af moderne blockchain-teknologi skal vi udvikle et 'klima-aftryksmærke' som gør det lettere at være kritisk forbruger.
- Bruge det offentlige indkøbskraft til at understøtte grønne løsninger. Når der lægges asfalt, skal den være 'grøn' – rækker pengene ikke til vores infrastruktur-ambitionen må vi enten skrue ned for dem eller være parate til at bruge mere.

- Indtænke en CO2-afgift i en kommende skattereform, der samtidig skal lette skatten på investeringer og sikre frie ressourcer til forskning og innovation, så vi ikke forringer danske virksomheders samlede konkurrencevilkår på en måde, hvor industri og landbrug i Danmark lukkes ned for i stedet at genopstå andre steder på mindre klimavenlige måder.

Forslaget vil ifølge Moderaterne betyde, at

- Vi som land får reelt billede af, hvad vores levevis, eksport af bæredygtig teknologi og import betyder for vores samlede CO2 aftryk.
- Vi får lettere ved at være kritiske forbrugere.
- Vi prioriterer klimaet øverst og kun bygger ny infrastruktur så langt midlerne rækker til at anlægge grønt og bæredygtigt med klimavenlig beton, asfalt og materialer.
- Stat, kommuner og regioners samlede indkøb sker ud fra en model om bæredygtighed, miljøbelastning og genanvendelighed.

Forslaget begrundes med: "Danmark skal omstilles til et CO2-neutralt samfund. Jo før, desto bedre. Det bør være uden for enhver diskussion og en grundpræmis for det politiske arbejde de kommende år. Vi skal være parate til at tage konsekvensen. 'Det grønne' er ikke en særlig politisk disciplin, men skal tænkes ind i alt, vi gør."

Axcelfutures vurdering

Forslagene vurderes overordnet set at være fornuftige. Reserveres en del af råderummet til den grønne omstilling betyder det selvfølgelig færre penge til offentligt forbrug eller lavere skatter.

Ift. en ekspertgruppe om klimaaftrykket, så bliver der i 2022 oprettet et partnerskab mellem Energistyrelsen og Danmarks Statistik om udvikling af én national model for beregning af det danske klimaaftryk. Dvs. det forslag som sådan allerede er i gang. Men tankerne er fornuftige, og Axcelfuture har tidligere sat fokus på vores globale klimaaftryk.²

Det kan også være fornuftigt at indføre et klimamærke for at guide forbrugeren. Dog har erfaringerne med fx fedtafgiften vist, at det kan være overordentligt omkostningsfuldt at opgøre enkeltdele af et importeret produkt, så det kan ende som en voldsomt administrativ byrde. Det må forventes, at det er årsagen til, at der lægges op til at bruge blockchain-teknologi. Hvorvidt, dette reelt giver mening ift. importerede varer fra hele verden, er uklart.

Det kan også være fornuftigt, at der kommer faste klimakrav i de offentlige indkøb. Dog bør en fornuftig CO2-afgift koblet med EU's CO2-kvotestystem i sig selv føre til, at grønne indkøb bliver konkurrencedygtige. Spørgsmålet er derfor, om der reelt er behov for denne regulering, hvis der kommer en fornuftig CO2-afgift, som Moderaterne også lægger op til, og som Axcelfuture støtter³.

---

² <https://axcelfuture.dk/s/Danmarks-CO2-aftryk-er-strre-end-udledningen.pdf>

³ Vi anbefaler en CO2-afgift, der som udgangspunkt flugter med CO2-kvotepriisen – dog med en bund på fx 600 kr. for at sikre effekten, hvis kvotepriisen skulle falde. Dertil kommer, at det for nuværende ikke virker fornuftigt at indføre en afgift på drivhusgasudledninger fra landbrugets biologiske processer, da det er svært at måle godt nok til, at det skabe adfærdsændringer gennem afgiften – ud over at lukke produktion med risiko for meget høj CO2-lækage.

---

8. ARBEJDSMARKEDSPENSIONER+

Moderaterne vil Indføre 'Arbejdsmarkedspensioner Plus', hvor dagens lønmodtagere ikke bare sparer op til leveomkostningerne i alderdommen, men også til pleje og ældreomsorg efter ophør på arbejdsmarkedet. Mennesker på kanten af arbejdsmarkedet, der i perioder er på kontanthjælp eller dagpenge, skal også spare op til egen pension, så forskellen mellem dem med robuste arbejdsmarkedspensioner og dem helt uden udlignes.

Forslaget vil ifølge Moderaterne betyde, at

- Fremtidens pensionister – om 20, 30, 40 år – bliver mindre afhængige af øjeblikkets muligheder for at give en anstændig ældrepleje, men selv – via opsparing – kan finansiere en del af den.
- Den skatteyderbetalte ældreomsorg i højere grad kan målrettes dem med mest behov, så smørret ikke bare smøres tyndere og tyndere ud.
- Danmark fastholder vores europæiske førertrøje, når det handler om at være mindst sårbar over for aldersmæssige udsving i befolkningen.
- Der over tid udvikles flere og forskellige tilbud for levering af services til ældre medborgere. Når fremtidens pensionist selv har 'købekraft' til hjemmehjælp og omsorg, fremfor er være 100% afhængig af det offentligt finansierede, skaber det grobund for helt nye tilbud til de ældre.

Forslaget begrundes med: "Skal vi acceptere, at standarden langsomt slides ned eller skal vi forberede os på, at fremtidens flere ældre – medens de er erhvervsaktive – sammen med deres arbejdsgivere og med et skattemæssigt incitament tager et større ansvar for eget seniorliv. Det er sund fornuft i god tid at forberede os på en fremtid, hvor der ellers bliver langt færre til at forsørge langt flere."

Axcelfutures vurdering

Arbejdsmarkedspensionerne har været en bragende succes for dansk økonomi og sikret langt større robusthed i den offentlige økonomi ift. mange andre vestlige lande. Derfor kan det som udgangspunkt være fornuftigt at udvide modellen til opsparing til pleje og ældreomsorg efter pension. Det kan være med til at løse den såkaldte hængekøje-problematik, dvs. at der er udsigt til underskud på den strukturelle saldo i årene 2030-2055. Problematikken er pt. ikke så alvorlig, da der er udsigt til overskud igen herefter pga. tilbagetrækningsreformer, men givet at der løbende er debat om reformerne, kan der være behov for andre løsninger, der sikrer den offentlige holdbarhed.

Forslaget indfører et forsikringselement i ældreplejen, som givetvis vil møde politisk modstand. Det kan dog være med til at opdyrke et større marked for privat ældrepleje, som kan styrke kvaliteten gennem større konkurrence, hvor forbrugerne har et reelt valg, da de selv betaler for ydelsen.

Ift. at indføre tvungen opsparing for personer uden arbejde, vil det betyde højere offentlige udgifter til disse overførsler, hvis den tvungne opsparing ikke skal tages ud af de nuværende overførsler (eller gradvist ud af de løbende stigninger i overførslerne). Det vil i så fald være en de facto en forøgelse af overførslerne og dermed en forringelse af incitamenterne til at tage et arbejde. Det vil isoleret set sænke arbejdsudbuddet, som dog sandsynligvis opvejes af det markant forøgede jobfradrag i skattereformen under punkt 5.

Endelig skal det overvejes, om det er fornuftigt at øge den private opsparing i et land med et af verdens højeste opsparinger. Det kan give anledning til makroøkonomiske ubalancer med et

endnu højere betalingsbalanceoverskud. Det høje betalingsbalanceoverskud lægger et opadgående pres på kronkursen, som igen lægger et pres på pengepolitikken pga. fastkurspolitikken. Det kan betyde et lavere renteniveau end konjunkturerne tilsiger. Øget tvungen opsparing kan også resultere i lavere forbrug end hvad der samfundsøkonomisk er optimalt ift.

---

9. ET ÅBENT ARBEJDSMARKED

Moderaterne vil gøre det lettere for kvalificeret udenlandsk arbejdskraft at få arbejds- og opholdstilladelse i Danmark. Borgere fra et OECD-land med en ansættelseskontrakt på almindelige, overenskomstmæssige vilkår skal umiddelbart kunne arbejde i Danmark. For andre skal den såkaldte beløbsgrænse sættes ned med 10.000 kroner pr. måned til 27.500. Desuden skal sagsbehandlingstiden sættes markant ned. Moderaterne vil også åbne mulighed for at skifte opholdsgrundlag. Er man kommet til Danmark som flygtning, skal man som udgangspunkt rejse hjem, når forholdene i hjemlandet er til det. Har man i mellemtiden opbygget kompetencer, vi har brug for, skal man selvfølgelig kunne veksle sin 'entrébillet' fra flygtning til arbejdstager på en enkelt og gnidningsfri måde.

Forslaget vil ifølge Moderaterne betyde, at

- Virksomhederne får den samme lette adgang til rekruttere arbejdskraft fra de lande, der er medlemmer af OECD, som de har fra EU-landene.
- Det generelt gøres lettere for dygtig, udenlandsk arbejdskraft at komme til Danmark, mens vi har brug for dem.
- Virksomhederne får en meget hurtigere adgang til at få den udenlandske arbejdstager til Danmark.

Forslaget begrundes med: "Vi har tværtimod brug for at åbne det danske arbejdsmarked yderligere – både for at løse akutte beskæftigelsesmæssige udfordringer og for at være blandt de fremmeste i verden til at tiltrække 'kvikke hoveder'"

Axcelfutures vurdering

Forslagene er grundlæggende fornuftige, da de kan være med til at øge virksomhedernes muligheder for at ansætte den rette og nødvendige arbejdskraft. Dog er langt de fleste erhvervsindvandrere (dvs. når vi ser bort fra flygtninge/indvandrere) på det danske arbejdsmarked fra Norden eller andre EU/EØS/EFTA-lande. Ud af 226.000 erhvervsindvandrere er 36.000 fra lande, der ikke er omfattet af arbejdskraftens frie bevægelighed, svarende til ca. 15 pct.

Bedre adgang til personer fra OECD og lavere beløbsgrænse vil være en hjælp, men kan ikke løse alle erhvervslivets problemer med mangel på arbejdskraft.

KONTAKT
JENS HJARSBECH
CHEFØKONOM
TLF. 26 19 65 25
JH@AXCELFUTURE.DK